

Twijfel over juridische basis BZV

Tekst: Franca Damen - advocaat bij Linssen cs Advocaten - www.linssen-advocaten.nl

Beeld: Twan Wiermans

Een duurzame, zorgvuldige varkenshouderij lijkt het 'sleutelwoord' te zijn voor de toekomst. Steeds meer provincies en gemeenten streven een verduurzaming van de varkenshouderij – alsmede andere sectoren binnen de veehouderij – binnen hun provincie-/gemeentegrenzen na. Dat proberen zij door regels te stellen aan wijzigingen en uitbreidingen van varkenshouderijen. Niet alle regels die worden gesteld, zijn echter toegestaan.

De regels die provincies en gemeenten stellen, worden vastgelegd in een provinciale verordening of gemeentelijk bestemmingsplan. Deze regels moeten zijn gericht op een goede ruimtelijke ordening. Uit de rechtspraak blijkt dat dit een veelomvattend begrip is. Het gaat daarbij om de invulling en belangen van een goede leefomgeving. Regels die niet nodig zijn in het belang van een goede ruimtelijke ordening en daarom niet ruimtelijk relevant zijn, zijn niet toegestaan. Provincies en gemeenten bepalen regelmatig in hun regels dat een wijziging of uitbreiding nog slechts is toegestaan als sprake is van een duurzame varkenshouderij.

Uitspraken Raad van State

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat sommige regels niet zonder meer zijn toegestaan. Gemeenten mogen in een bestemmingsplan bijvoorbeeld niet bepalen dat een uitbreiding van een intensieve veehouderij alleen is toegestaan als wordt voldaan aan de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV). De voorwaarden die in de MDV worden gesteld, hebben namelijk ook betrekking op aspecten die niet ruimtelijk relevant zijn. Daarnaast bestaat de MDV uit een zeer groot aantal, zeer gedetailleerde voorwaarden waaraan stallen moeten voldoen. De voorwaarde dat aan de MDV moet worden voldaan, is daarom in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Uit de uitspraken volgt dus dat niet alle regels waarin een duurzame varkenshouderij wordt vereist, zijn toegestaan.

Noord-Brabant: BZV

BZV staat voor de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij. De vraag rijst of alle regels die zijn opgenomen in de Verordening Ruimte 2014 (VR2014) van de provincie Noord-Brabant, in welke verordening de BZV is vastgelegd, zijn toegestaan. In de VR2014 is onder andere bepaald dat een voorwaarde voor uitbreiding van een bestaande veehouderij is dat sprake

Gemeenten mogen in een bestemmingsplan niet bepalen dat een uitbreiding van een intensieve veehouderij alleen is toegestaan als wordt voldaan aan de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV). De voorwaarden die in de MDV worden gesteld, hebben namelijk ook betrekking op aspecten die niet ruimtelijk relevant zijn.

Alleen ruimtelijke eisen mogen gesteld worden in een uitbreidingsverzoek.

moet zijn van een zorgvuldige veehouderij. Gedeputeerde Staten hebben daarvoor nadere regels in de BZV vastgesteld. Inmiddels is er een nieuwe versie van de BZV vastgesteld. Deze is op 15 juli 2015 in werking getreden. In de BZV zijn bovenwettelijke eisen opgenomen. Niet alle eisen die in de BZV worden gesteld, lijken ruimtelijk relevant te zijn. Het is dan ook de vraag of de BZV juridisch stand zal houden; dit mede gelet op de uitspraken van de Raad van State.

Procedure NVV

De NVV is een juridische (civiele) procedure gestart tegen de provincie Noord-Brabant vanwege de VR2014 en BZV. Op 26 augustus 2015 heeft de rechtbank in deze zaak een uitspraak gedaan. Helaas is er nog geen duidelijkheid over de juridische (on)houdbaarheid van de BZV. De rechtbank heeft namelijk geoordeeld dat de NVV op deze manier geen collectieve actie kan starten. Dit komt door de taakverdeling tussen de civiele rechter en de bestuursrechter. Volgens de rechtbank kunnen individuele varkenshouders die een vergunning aanvragen waarbij aan de VR2014 en BZV getoetst moet worden, de VR2014 en BZV in deze procedure indirect laten toetsen door de bestuursrechter. Om die reden bestaat er volgens de rechtbank een rechtsingang bij de bestuursrechter, en is hierin geen taak weggelegd voor de civiele rechter. Het is als varkenshouder dus raadzaam om hier rekening mee te houden.

Crisis- en herstelwet

Ondanks de twijfels bij de juridische houdbaarheid van de VR2014 en BZV, wenst de provincie de hierin opgenomen eisen onverkort te handhaven. Daarom hebben zij de hulp van de minister ingeschakeld. Dit heeft er in geresulteerd dat in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet is bepaald dat de provincie in de verordening regels kan stellen ten behoeve van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, een goede omgevingskwaliteit, mede met inachtneming van het belang om private inspanningen gericht op een duurzame en zorgvuldige veehouderij te bevorderen. Het is de vraag of hiermee een juiste juridische basis voor de VR2014 en BZV wordt gegeven.